

Sygn. akt VII U 3032/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 stycznia 2020 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan- Karasińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 stycznia 2020 r. w Warszawie

sprawy A. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

o odsetki (od przyznanej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy), o rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy

na skutek odwołania A. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

z dnia 25 kwietnia 2019 r. znak: (...)

z dnia 22 maja 2019 r. znak: (...)

z dnia 22 maja 2019 r. znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. z dnia 22 maja 2019 r. znak: (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się A. F. prawo do odsetek w wysokości ustawowej od dnia 01 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty z tytułu niewypłaconego w terminie świadczenia – renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy;

2. w pozostałym zakresie oddala odwołania.

Sygn. akt VII U 3032/19

UZASADNIENIE

W dniu 3 czerwca 2019 r. **A. F.** wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. z dnia 22 maja 2019 r., znak:(...) w przedmiocie odmowy przyznania na jego rzecz prawa do wypłaty odsetek od świadczenia rentowego oraz od decyzji z dnia 25 kwietnia 2019 r., znak: (...)ustalającej wysokość renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 30 grudnia 2016 r. na stałe. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, że wyrokiem z dnia 6 marca 2019 r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych przyznał na jego rzecz prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 30 grudnia 2016 r., tj. od daty złożenia wniosku, na stałe. Odwołujący podkreślił, że organ rentowy doręczył mu decyzję wydaną w wykonaniu w/w wyroku Sądu, jednak nie uwzględnił, że złożony w dniu 30 grudnia 2016 r. wniosek o rentę powinien być zrealizowany od dnia 1 grudnia 2016 r., zgodnie z zasadami ustawowymi. Nie wypłacił również należnych odsetek twierdząc, że Sąd w wyroku nie orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w wypłacie

świadczenia. Podniósł także, że okres odbytych przez niego 5-letnich studiów magisterskich powinien być zaliczony do jego stażu pracy, jako okres nieskładkowy przy uwzględnieniu jego trudnej sytuacji osobistej i posiadanych predyspozycji. Powołując się na powyższe okoliczności, odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonych decyzji organu rentowego poprzez przyznanie na jego rzecz prawa do wypłaty odsetek w związku z orzeczeniem Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z dnia 6 marca 2019 r. w sprawie o sygn. akt VII U 761/17 oraz zaliczenie do stażu pracy okresu studiów wyższych, jako okresu nieskładkowego (odwołanie z dnia 3 czerwca 2019 r. wraz z załącznikami k. 3-7 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 25 czerwca 2019 r., **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniósł o oddalenie odwołania od decyzji z dnia 22 maja 2019 r. i od decyzji z dnia 25 kwietnia 2019 r. na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podkreślił, że wykonując wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z dnia 6 marca 2019 r. przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 30 grudnia 2016 r., tj. od daty wskazanej w wyroku Sądu na stałe. Organ rentowy wskazał, że wyrok Sądu Okręgowego z dnia 6 marca 2019 r. w sprawie o sygn. akt VII U 761/17 wraz z aktami sprawy wpłynął do organu rentowego w dniu 2 kwietnia 2019 r. i dopiero od tej daty należy liczyć 30-dniowy termin na wydanie decyzji, którego przekroczenie rodziłoby obowiązek wypłaty odsetek przez organ rentowy. Decyzja przyznająca świadczenie została wydana w dniu 25 kwietnia 2019 r., a zatem brak jest w ocenie organu rentowego podstaw do wypłaty odsetek dla ubezpieczonego. Dodatkowo organ rentowy wskazał, że w niniejszej sprawie, Sąd Okręgowy nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, o której mowa w art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Ponadto Zakład Ubezpieczeń Społecznych dodał, że okres studiów wyższych (lata 1997-2000) nie został zaliczony do stażu pracy, jako okres nieskładkowy, ponieważ w tym samym czasie ubezpieczony pracował w Biurze (...) W. (od dnia 2 stycznia 1996 r. do dnia 31 października 2016 r.). Okres ten został natomiast zaliczony do stażu pracy, jako okres składkowy. W świetle podniesionej argumentacji, organ rentowy uznał, że decyzje z dnia 22 maja 2019 r. i z dnia 25 kwietnia 2019 r. zostały wydane zgodnie z obowiązującymi przepisami w związku, z czym odwołanie A. F., jako całkowicie bezzasadne powinno podlegać oddaleniu (odpowiedź na odwołanie z dnia 25 czerwca 2019 r. k. 8-9 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. F., ur. w dniu (...) od urodzenia cierpi na niedowład spastyczny kończyn dolnych. W 1973 r. przebył operację wydłużenia obu ścięgien A. oraz tenotomię (uwolnienie) mięśni przewodzących obu ud. Był wielokrotnie rehabilitowany. Od 1992 r. posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, ze wskazaniem, że powyższa niepełnosprawność istnieje od urodzenia z uwagi na spastyczny niedowład kończyn dolnych oznaczony symbolem 10N i 05R. W 1979 r. ubezpieczony przebył uraz powypadkowy prawej dłoni z przecięciem ścięgien zginaczy palców II, III i nerwu pośrodkowego (orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia 20 lipca 2015 r. k. 37, opinia biegłej z zakresu neurologii B. A. k. 305 – 307 – akta sprawy o sygn. VII U 761/17).

Ubezpieczony ukończył studia magisterskie na kierunku administracja o specjalizacji samorząd terytorialny i rozwój lokalny w czerwcu 2002 r. Pracował zawodowo jako: młodszy referent, podinspektor, inspektor, inspektor w Biurze Organizacyjnym (...), inspektor w Gabinecie Prezydenta, inspektor w Centrum (...) na podstawie umowy o pracę od dnia 2 stycznia 1996 r. do 30 czerwca 1996 r. w wymiarze połowy etatu, natomiast do dnia 1 lipca 1996 r. do 31 października 2016 r. w wymiarze pełnego etatu w Biurze Zarządu Miasta Stołecznego W., a od dnia 27 października 2002 r. w Urzędzie Miasta Stołecznego W. (świadcstwo pracy k. 24-25 akt organu rentowego). Ubezpieczony w okresie od dnia 23 czerwca 2014 r. do dnia 17 sierpnia 2016 r. przebywał na zwolnieniach lekarskich głównie z powodu dolegliwości bólowych kręgosłupa (zestawienie zaświadczeń ubezpieczonego k. 18-19 akta sprawy o sygn. VII U 761/17).

W dniu 30 grudnia 2016 r. ubezpieczony złożył wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy. W związku z tym został skierowany do Komisji Lekarskiej ZUS, która po przeprowadzeniu bezpośredniego badania i dokonaniu analizy przedstawionej dokumentacji medycznej ustaliła, że A. F. jest trwale całkowicie niezdolny do pracy od dzieciństwa

(wniosek z dnia 30 grudnia 2016 r. z załącznikami k. 1-14, orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 25 maja 2017 r. k. 51 akt organu rentowego).

W oparciu o orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS, decyzją z dnia 30 maja 2017 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odmówił ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ A. F. nie spełnił warunków z art. 57 ust. 1 pkt 3 bowiem orzeczeniem z dnia 25 maja 2017 r. Komisja Lekarska ZUS ustaliła, że jest on trwale całkowicie niezdolny do pracy, a niezdolność ta istnieje od dzieciństwa oraz art. 57 ust. 2, ponieważ nie udowodnił 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy przyjął za udowodnione okresy składkowe w wymiarze 20 lat, 2 miesiące i 6 dni, nieskładkowe w wymiarze 2 lata i 28 dni, łącznie 22 lata, 3 miesiące i 4 dni. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uwzględnił okresu urlopu bezpłatnego od dnia 22 lipca 1996 r. do dnia 3 sierpnia 1996 r., okresów nieobecności usprawiedliwionej bez prawa do wynagrodzenia lub zasiłku: od 5 marca 2015 r. do 3 kwietnia 2015 r., od 7 kwietnia 2015 r. do 10 kwietnia 2015 r., od 13 kwietnia 2015 r. do 30 kwietnia 2015 r., od 4 maja 2015 r. do 8 maja 2015 r., od 11 maja 2015 r. do 2 września 2015 r. od 27 października 2015 r. do 15 lipca 2016 r., 18 lipca 2016 r., od 22 lipca 2016 r. do 31 października 2016 r. Organ rentowy nie uwzględnił również okresu odbycia studiów wyższych, ponieważ przedłożona kopia dyplomu nie stanowi środka dowodowego (decyzja ZUS z dnia 30 maja 2017 r. k. 55 akt organu rentowego). A. F. w dniu 30 czerwca 2017 r. złożył odwołanie od powyższej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. (odwołanie z dnia 30 czerwca 2017 r. k. 2-5 - akta sprawy o sygn. VII U 761/17).

W toku postępowania dopuszczono dowód z opinii biegłego sądowego lekarza specjalisty neurologa oraz chirurga ortopedy celem ustalenia czy ubezpieczony jest zdolny czy też całkowicie lub częściowo niezdolny do pracy zarobkowej, ze szczególnym wskazaniem daty powstania tej niezdolności, czy jest to niezdolność trwała czy okresowa, a jeżeli okresowa to na jaki okres oraz, jeżeli nastąpiła zmiana stanu zdrowia ubezpieczonego (poprawa lub pogorszenie), to na czym ona polegała (postanowienie z dnia 28 czerwca 2018 r. k. 275 - akta sprawy o sygn. VII U 761/17).

W opinii z dnia 6 sierpnia 2018 r. biegła sądowa z zakresu neurologii dr B. A. rozpoznała u odwołującego mózgowie porażenie dziecięce pod postacią niedowładu spastycznego obu kończyn dolnych oraz zespół bólowy kręgosłupa lędźwiowo – krzyżowego w przebiegu zmian zwyrodnieniowych i dyskopatycznych bez istotnych powikłań neurologicznych. Schorzenie kręgosłupa jest przewlekłe, przebiega z okresami zaostrzeń i remisji objawów. Mózgowe porażenie dziecięce nie spowodowało choroby kręgosłupa, ale niedowład kończyn, zaburzenia mechaniki chodu, wymuszona pozycja siedząca wpłynęły na większe niż u osoby zdrowej obciążenie kręgosłupa i pośrednio na wystąpienie zespołów bólowych kręgosłupa. Z uwagi na niepełnosprawność powstałą od urodzenia, wiek, predyspozycje ubezpieczonego biegła stwierdziła trwałą częściową niezdolność do pracy od urodzenia (opinia biegłej sądowej B. A. specjalisty z zakresu neurologii k. 305-307, opinia uzupełniająca k. 334-336 - akta sprawy o sygn. VII U 761/17).

Biegły sądowy z zakresu (...) stwierdził, że wydolność chodu ubezpieczonego znacznie się pogorszyła, wobec tego jest on całkowicie niezdolny do pracy. W przebiegu mózgowego porażenia dziecięcego powstały duże przykurcze w stawach, co znacznie ograniczyło możliwość samodzielnego przemieszczania się. W momencie rozpoczynania pracy odwołujący poruszał się samodzielnie, natomiast aktualnie jest niesamodzielny. Pogorszenie to polega na zmniejszeniu naturalnych możliwości kompensacyjnych, co jest związane z wiekiem. Stan zdrowia odwołującego nie rokuje poprawy (opinia biegłego sądowego M. G. specjalisty z zakresu ortopedii i traumatologii k. 344-346, opinia uzupełniająca k. 402 - akta sprawy o sygn. VII U 761/17).

W wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że wszystkie opinie wydane przez biegłych wskazanych powyżej specjalności są wiarygodne, zaś aktualny stan zdrowia ubezpieczonego uzasadnia przyznanie na jej rzecz prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na stałe. W tym względzie, Sąd Okręgowy miał na uwadze, że powołani w sprawie biegli byli zgodni, co do daty powstania częściowej niezdolności do pracy, która istniała od urodzenia. Biegli ocenili również, że mózgowie porażenie dziecięce nie spowodowało choroby kręgosłupa ale niedowład kończyn, zaburzenia mechaniki chodu, wymuszona pozycja siedząca wpłynęły na większe niż u osoby zdrowej obciążenie kręgosłupa i pośrednio na wystąpienie zespołów bólowych kręgosłupa. Sąd

podzielił w szczególności wnioski końcowe opinii biegłego ortopedy, który stwierdził, że w momencie rozpoczynania pracy odwołujący poruszał się samodzielnie, natomiast aktualnie jest niesamodzielny, a więc wydolność chodu ubezpieczonego znacznie się pogorszyła, wobec tego stał się całkowicie niezdolny do pracy. Na tej podstawie wyrokiem z dnia 6 marca 2019 r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 30 maja 2017 r., znak: (...), w ten sposób, że przyznał odwołującemu A. F. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 30 grudnia 2016 r. na stałe. Powyższe orzeczenie stało się prawomocne z dniem 20 kwietnia 2019 r. (wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 marca 2019 r. – akta sprawy o sygn. VII U 761/17).

W wykonaniu powyższego wyroku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 25 kwietnia 2019 r. (znak: (...)) wydał decyzję o przyznaniu odwołującemu prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 30 grudnia 2016 r. na stałe w kwocie zaliczkowej. Do ustalenia podstawy wymiaru renty, organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 10 lat kalendarzowych od 1998 do 2007 oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 144,56%. Podstawa wymiaru została obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 144,56% przez kwotę bazową 3.408,62 zł, co dało kwotę w wysokości 4.927,50 zł. Do ustalenia wysokości renty organ rentowy uwzględnił okresy składkowe w wymiarze 20 lat, 5 miesięcy i 24 dni, okresy nieskładkowe w wymiarze 2 lat i 28 dni oraz okres brakujący do 25 lat w wymiarze 2 lat i 7 miesięcy. Wysokość renty do wypłaty wyniosła 2.284,01 zł. Jednocześnie w treści w/w decyzji organ rentowy wskazał, że do stażu pracy ubezpieczonego nie uwzględnił, jako nieskładkowego okresu odbywania studiów wyższych w latach 1997-2000 z zaznaczeniem, że w tym czasie, tj. od dnia 2 stycznia 1996 r. do dnia 31 października 2016 r. A. F. był zatrudniony w Biurze (...) W. i ten okres został mu uwzględniony, jako okres składkowy (decyzja z dnia 25 kwietnia 2019 r., znak: (...)) pismo organu rentowego z dnia 22 maja 2019 r. – dokumentacja zgromadzona w aktach organu rentowego tom II).

W dniu 7 kwietnia 2019 r. odwołujący A. F. wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o wypłatę na jego rzecz odsetek od zaległego świadczenia rentowego, wskazując, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w jego wypłacie. Rozpoznając powyższy wniosek, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., w dniu 22 maja 2019 r. wydał decyzję, znak: (...) mocą, której odmówił przyznania na jego rzecz prawa do w/w odsetek argumentując powyższe tym, że organ odwoławczy nie orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania przedmiotowej decyzji. (wniosek z dnia 7 kwietnia 2019 r., decyzja ZUS z dnia 22 maja 2019 r., znak: (...)) – dokumentacja zgromadzona w aktach organu rentowego tom II).

Od niekorzystnych dla siebie decyzji organu rentowego z dnia 22 maja 2019 r., znak:(...) i z dnia 25 kwietnia 2019 r., znak: (...) A. F. złożył odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie. Na rozprawie w dniu 13 stycznia 2020 r. odwołujący sprecyzował, że wnosi o przyznanie odsetek ustawowych od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty (odwołanie z dnia 3 czerwca 2019 r. wraz z załącznikami k. 3-7, protokół rozprawy z dnia 13 stycznia 2020 r. k. 33-34 a.s.).

Powyższy stan faktyczny, Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach sprawy o sygn. VII U 761/17, w tym na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach rentowych odwołującego. Ich autentyczność, jak również zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania, dlatego też Sąd uznał je za pełnowartościowy materiał dowodowy, mogący stanowić podstawę czynienia ustaleń faktycznych w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie A. F. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 25 kwietnia 2019 r., znak: (...)i z dnia 22 maja 2019 r., znak: (...), jest częściowo zasadne.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że stan faktyczny niniejszej sprawy, rozumiany jako przebieg postępowania dotyczącego decyzji z dnia 22 maja 2019 r., znak: (...) w przedmiocie odmowy przyznania prawa do odsetek z tytułu opóźnienia w wypłacie świadczenia rentowego, jest bezsporny. Wszelkie okoliczności faktyczne, leżące u podstaw rozstrzygnięcia decyzją z dnia 30 maja 2017 r., znak: (...) o odmowie prawa do renty były znane organowi już wówczas

i żadne nowe okoliczności nie zostały ustalone na etapie postępowania w sprawie o sygn. VII U 761/17. Tym samym organ rentowy nie miał podstaw do odmowy wypłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia rentowego, skoro opóźnienie powstało wskutek okoliczności, za które odpowiedzialność ponosi Zakład Ubezpieczeń Społecznych, tj. wskutek błędnej oceny materiału dowodowego poprzez nieprzyznanie prawa do wnioskowanego świadczenia.

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 300 ze zm.) jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Cytowany przepis stanowi podstawę do przyznania osobie ubezpieczonej odsetek, w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego, w razie nie ustalenia dla niej w terminie prawa do świadczenia lub też jego nie wypłacenia. Ustawodawca zastrzegł jednakże, że nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłacie świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności. W przypadku świadczeń rentowych terminy ustalenia praw do tych świadczeń lub ich wysokości określa art. 118 ust. 1 i ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53). Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. W myśl natomiast ust. 1a art. 118 ustawy w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Z treści tych przepisów wynika, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma 30 dni na wydanie prawidłowej decyzji licząc od chwili wyjaśnienia ostatniej niezbędnej okoliczności, rozumianej jako ostatni fakt konieczny, z punktu widzenia przesłanek nabycia prawa, do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. W przypadku, gdy prawo zostaje przyznane orzeczeniem Sądu ww. 30-dniowy termin jest liczony od momentu doręczenia wyroku, ale jedynie wówczas gdy ustalenie prawa do świadczenia dopiero w postępowaniu sądowym nie było następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność organ rentowy. W przeciwnym wypadku, gdy opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia było spowodowane okolicznościami, za które odpowiada organ rentowy, termin ten będzie liczony od dnia, w którym organ rentowy, gdyby działał prawidłowo, powinien był ustalić prawo do świadczenia. Przez nieustalenie prawa do świadczenia, o którym mowa w art. 85 ustawy systemowej należy rozumieć zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, pomimo spełnienia warunków do jego uzyskania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2001 r., II UKN 402/00).

W wyroku z dnia 25 stycznia 2005 r. w sprawie I UK 159/04 Sąd Najwyższy stwierdził że wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, w szczególności, gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa. W tym przypadku zachodzi sytuacja, gdy do wydania przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia doszło pomimo, że było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem. Jednocześnie użyty w przepisach zwrot „okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności”, jako wyłączający obowiązek wypłaty odsetek należy rozumieć w ten sposób, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest obowiązany do wypłaty odsetek nie tylko wtedy, gdy nie ponosi winy w opóźnieniu, lecz także wtedy, gdy opóźnienie w ustaleniu i wypłacie prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego jest skutkiem innych przyczyn, niezależnych od ZUS (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2012 r., III UK 110/11). Jednocześnie należy podnieść, że brak orzeczenia organu odwoławczego o odpowiedzialności

organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, o której mowa w art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie pozbawia ubezpieczonego prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2011 r., I UZP 2/11).

W judykaturze dokonuje się kwalifikacji błędów organu rentowego na błędy w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędy w ustaleniach faktycznych, będące skutkiem naruszenia przepisów proceduralnych. Błąd w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa ma miejsce wówczas, gdy organ rentowy wydaje decyzję odmawiającą ustalenia prawa, z uwagi na błędną interpretację relewantnych przepisów prawa w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym. W takiej sytuacji Sąd nie uzupełnia ustaleń faktycznych dokonanych przez organ rentowy. Natomiast do błędu w ustaleniach faktycznych dochodzi wówczas, gdy przyznanie prawa do świadczenia nastąpi na skutek ustaleń faktycznych Sądu, a jednocześnie ZUS mógł w ramach przyznanych mu kompetencji w pełni ustalić potrzebny stan faktyczny. Innymi słowy, w sytuacji gdy zmiana decyzji w postępowaniu odwoławczym będzie uzasadniona ustaleniami, co do takich okoliczności, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu, to nie będzie podstaw do uznania, że opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które ponosi on odpowiedzialność (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2009 r., I UK 345/08).

Nie ulega żadnym wątpliwości, że dowody pozwalające na ustalenie uprawnień odwołującego do renty z tytułu niezdolności do pracy, w szczególności dokumentujące stan jego zdrowia, zostały złożone przez ubezpieczonego już na etapie postępowania rentowego. Skoro zatem odwołujący na etapie postępowania wyjaśniającego przed organem rentowym złożył dokumentację, która pozwalała ustalić jego prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, to daje to podstawę do uznania, że organ rentowy odmawiając ubezpieczonemu prawa do wskazanego świadczenia postąpił niezgodnie z prawem. Świadczy o tym głównie obszerna dokumentacja medyczna załączona do akt organu rentowego wskazująca na to, że mózgowo porażenie dziecięce nie spowodowało u odwołującego choroby kręgosłupa, ale niedowład kończyn, zaburzenia mechaniki chodu, wymuszona pozycja siedząca wpłynęły na większe niż u osoby zdrowej obciążenie kręgosłupa i pośrednio na wystąpienie zespołów bólowych kręgosłupa. W momencie rozpoczynania pracy odwołujący poruszał się samodzielnie i był wówczas częściowo niezdolny do pracy, natomiast obecnie jest niesamodzielny, a więc wydolność chodu ubezpieczonego znacznie się pogorszyła, wobec tego stał się całkowicie niezdolny do pracy. Na podstawie powyższej dokumentacji medycznej biegli opiniujący odwołującego stwierdzili, że stan zdrowia odwołującego stale się pogarsza wobec, czego nie ma on możliwości wykonywania pracy zarobkowej zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami. Powyższe oznacza, że organ rentowy rozpoznając wniosek rentowy skarżącego dokonał błędu w ustaleniach faktycznych, co do wpływu stanu zdrowia wnioskodawcy na jego zdolność do pracy, zgodnie z posiadanymi przez niego kwalifikacjami zawodowymi oraz wpływu tychże schorzeń na możliwość jego przekwalifikowania zawodowego, co świadczy o jego winie. W ramach bowiem przyznanych mu kompetencji przy rozpoznawaniu wniosków rentowych, organ rentowy mógł w oparciu o zgromadzoną dokumentację medyczną, badanie przedmiotowe skarżącego i wywiad zawodowy, wydać decyzję o przyznaniu renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na stałe. O winie organu rentowego rodzącej odpowiedzialność za nieustalenie prawa do świadczenia (a w zasadzie nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji o przyznaniu świadczenia) można mówić wówczas, gdy w oparciu o dostępne organowi rentowemu dowody (w szczególności zgromadzone w aktach rentowych) można było jednoznacznie rozstrzygnąć o przysługiwaniu zawnioskowanego świadczenia. Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 10 lipca 2013 r. (III AUa 1516/12) i w wyroku z dnia 16 kwietnia 2013 r. (III AUa 1460/12), a także Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 30 października 2013 r. (III AUa 254/13). W rozpoznawanej sprawie taka sytuacja miała miejsce, gdyż wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia o uprawnieniu ubezpieczonego do renty z tytułu trwałej całkowitej niezdolności do pracy zostały wyjaśnione już na etapie postępowaniu przed organem rentowym. Wskazać również należy, że w chwili wydania decyzji z dnia 30 maja 2017 r., znak: I/25/045137081, po stronie skarżącego nie występował obowiązek wykazania żadnych innych dodatkowych okoliczności uzasadniających jego wniosek rentowy, gdyż organ rentowy dysponował kompletnym materiałem dowodowym (dokumentacja medyczna, badanie i wywiad zawodowy) pozwalającym na wydanie decyzji zgodnej z prawem.

Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego należy przyjąć, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za niewypłacenie świadczenia rentowego w spornym okresie czasu. Wysokość tego świadczenia była znana. Ustalony był także termin płatności renty - w decyzji przyznającej prawo do renty został on ustalony na 25 dzień każdego miesiąca. Okres za który należą się odsetki wynika z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1999 r. Nr 12, poz. 104). W myśl § 2 ust. 1 tego rozporządzenia odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty, przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń – do dnia wypłaty. Ten przepis prawny jest podstawą zasądzenia odsetek do dnia zapłaty świadczenia rentowego. Data początkowa odsetek od poszczególnych miesięcznych świadczeń wynika z § 2 ust. 4 powołanego rozporządzenia, w myśl którego, okres opóźnienia w wypłaceniu świadczeń okresowych liczy się od dnia następującego po ustalonym terminie ich płatności.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 22 maja 2019 r., znak: I/25/045137081 w ten sposób, że przyznał odwołującemu A. F. prawo do odsetek w wysokości ustawowej od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty z tytułu niewypłaconego w terminie świadczenia – renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, o czym orzekł w pkt. 1 sentencji wyroku.

Brak było natomiast podstaw do zmiany decyzji z dnia 25 kwietnia 2019 r., znak: (...) ustalającej wysokość renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 30 grudnia 2016 r. na stałe. Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy emerytalnej, przy ustalaniu prawa do emerytury i renty i obliczaniu ich wysokości uwzględnia się między innymi, okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 tej ustawy. W myśl powołanego przez organ rentowy art. 7 ust. 9 przez okres nieskładkowy należy rozumieć okres nauki w szkole wyższej, pod warunkiem ukończenia tej nauki. Okresem nieskładkowym w myśl tego przepisu jest więc okres nauki w szkole wyższej na jednym kierunku, pod warunkiem ukończenia tej nauki, w wymiarze określonym w programie studiów (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 30 września 2013 r. III AUa 40/13). Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, ze względu na redakcję art. 6 i 7 ustawy emerytalnej, zaliczenie danego okresu do okresów składkowych bądź nieskładkowych wymaga jednoznacznego umieszczenia go w katalogu tych okresów, brak jest argumentów przemawiających za możliwością domniemywania, że dany okres ma charakter składkowy bądź nieskładkowy (por. wyrok Sądu Najwyższego z 8 marca 2016 r. II UK 98/15). Ponadto zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okres nauki jest okresem nieskładkowym bez względu na to, czy ukończenie nauki lub egzamin dyplomowy (potocznie nazywany obroną pracy dyplomowej) miały miejsce przed upływem okresu przewidzianego programem studiów, czy też po upływie tego okresu. Z dokumentacji załączonej do akt rozpatrywanej sprawy wynika, że ubezpieczony ukończył studia magisterskie na kierunku administracja o specjalizacji samorząd terytorialny i rozwój lokalny w czerwcu 2002 r. Jednocześnie w trakcie studiów, tj. w okresie do dnia 1 lipca 1996 r. do 31 października 2016 r. pracował w wymiarze pełnego etatu w Biurze Zarządu Miasta Stołecznego W.. Tym samym okres ten prawidłowo został uwzględniony do stażu pracy przez organ rentowy, jako okres składkowy. Fakt zaliczenia w/w okresu czasu, jako okresu składkowego wyklucza z kolei możliwość zaliczenia tego okresu również, jako okresu nieskładkowego w rozumieniu art. 7 ust. 9 ustawy emerytalnej. Okresy te nie mogą być bowiem zaliczone do stażu pracy podwójnie, natomiast zaliczenie okresu od dnia 1 lipca 1996 r. do dnia 31 października 2016 r. jest dla ubezpieczonego korzystniejsze, niż zaliczenie tego samego okresu, jako nieskładkowego. W ocenie Sądu okoliczność zaliczenia przez organ rentowy w/w okresu, jako składkowego uniemożliwia zaliczenie odwołującemu niejako „podwójnie” tego samego okresu z różnych tytułów: zatrudnienia i odbywania studiów wyższych na potrzeby uzyskania prawa do renty i ustalenia jej wysokości. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2008 r. (III UK 49/08) - nie jest dopuszczalne podwójne zaliczenie tego samego przedziału czasu jako okresu składkowego lub nieskładkowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 1997 r., II UR 2/97), a zatem w tym zakresie zaskarżona decyzja ZUS jest prawidłowa. Na marginesie wskazać również należy, że na uwzględnienie nie zasługiwało roszczenie odwołującego w przedmiocie przyznania na jego rzecz prawa do renty od dnia 1 grudnia 2016 r. na stałe. Podkreślenia wymaga bowiem, że w niniejszej sprawie kwestią sporną nie pozostawało prawo ubezpieczonego do renty, gdyż to zostało już prawomocnie rozstrzygnięte w sprawie o sygn. akt VII U 761/17, a jedynie to, czy organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w przedmiocie prawa ubezpieczonej do renty z tytułu niezdolności do pracy i w konsekwencji obowiązany jest do wypłaty odsetek.

Tym samym Sąd Okręgowy swoim rozstrzygnięciem objął wyłącznie w/w kwestię, gdyż prawo ubezpieczonego do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, w tym również ustalenie w zakresie daty początkowej jego powstania, zostało już prawomocnie przesądzone w innym postępowaniu.

Z tych przyczyn, w pkt 2 wyroku Sąd w pozostałym zakresie oddalił odwołania, jako bezzasadne, o czym orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz uzasadnieniem i aktami organu rentowego doręczyć (...)

M.St.